

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Epărhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
 „ „ „ pe 1/2 de an 5 cor.
 „ România și străinătate pe an 14 frc.
 „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte
 etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
 8 cor., de aci în sus 10 coroane.

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea

„FOAIA DIECEZANĂ“
 iar banii de prenumerațiune și inserțiuni la
 Administrațiunea Tipografiei și Librăriei die-
 cezane în Caransebeș. — Telefon Nr. 30.

Despre familie

1. „Cine n'a gustat plăcerea de a avea mamă? Cine nu știe ce însemnează a fi slab, gol, zdrențos, flămând, singur în lume și totuși a simți că ai pe cineva aproape care te însoțește totdeauna, îți surâde când plângi, o femeie care totdeauna e aci, totdeauna te privește, te învață a vorbi, a ceti, a iubi; îți strânge cu dragoste degetele în mâinile ei, te alintă ținându-te în brațe, sufletul ți-l poartă în inimă, ți-a dat lapte să sugi când erai mic, ba îți dă și viața ei, de i-s'ar cere, femeia căreia îi zici: *Mamă*, iar ia îți răspunde: *Fiul meu* cu o dulceață ce nu să mai poate cunoaște din altă parte!“

Așa scrie renumitul literat francez V. Hugo glorificând pe mamă. Și mama este stâlpul familiei, căci numai deosebitei sale îngrijiri să poate atribui că o familie poate ținea piept cu toate nenorocirile, încercările ce vin asupra-i. Ea, mama, știe ce înșămătate are fiecare lucru, orcât de mic, pentru susținerea, înflorirea micii societăți a celorce sânt sânge din sângele ei.

Omul n'are decât să gândească serios asupra bunurilor ce să revarsă în familie și atunci cele următoare nu-i vor fi străine; din contră, i-să vor părea cunoscute, și încă prea cunoscute; dar va simți un fel de remușcare că nu le-a băgat în samă.

Familie să află numai între oameni. Animalele au instincte puternice și gingașe pentru puii lor. D. e. vedem că paserile lucră cu deosebită îngrijire să facă cuib cald puilor, caută nutreț și-l împart între pui ca nici unul să nu fomeze, își apără ouăle de ceice au obiceiul să ia ouă din cuiburi. Dar când puii au eșit din penele rele, pot zbura și-și pot câștiga singuri mâncarea, paserile bătrâne, mamele, nu le mai au grija, familia s'a împrăștiat și membrii ei nu să mai cunosc. La om e cu totul altfel: fami-

lia e izvorul, centrul și ținta vieții. Când omul să naște vedem un lanț de înaintași, cari au pregătit sângele ce curge în vinele lui. Cel născut crește, lucrează în scopul de a face cinste neamului său, iar viața i-o dă Dumnezeu numai să transmită virtutea moștenită unei generațiuni noi care să fie mai bună. Familia o voește Dumnezeu, deci e binefacere a lui.

Binefacerea aceasta o cunoaștem și judecăm însă mai bine de gândim la binele ce izvorăște din familie. Familia, întocmită după voea lui Dumnezeu, este *vatra dragostei* în care nimene nu e bântuit de egoism, ci fiecare gândește numai la bunăstarea întregului. Nu avem decât să ne aducem aminte fiecare, cu ce dragoste eram întâmpinați de tata și mama, îndeosebi de mama. În copilărie câte neajunsuri, boale, chiar primejdii nu petrece fiecare din noi; iar nopți întregi veghiau la patul copilului părinții obosiți, ruși de munca zilei și cari bucuroși ar fi suferit în locu-i numai să nu-l audă gemând fără să-i poată ușura durerile.

Fiecare zi dovedește câtă desinteresare, jertfă pot aduce părinții numai să asigure copiilor câteva plăceri, bunăstare, fericire. Mai mult ca copiii ei se preocupă de situația, viitorul copiilor și ca să le înlăture greutățile vieții, chiar la bătrânețe, părinții sânt capabili de cele mai mari jertfe.

Familia este *școală a virtuții*. Omul în viața lui trebuie să nizească a fi cât mai mult asemene cu Dumnezeu creatorul său. Cu cât mai tare se apropie el de acest ideal, cu cât mai mult îl preamărește, cu atât mai mult îl face milostiv și-ș asigură ajutorul în luptele ce le întinpină câtă vreme este viu. Mai mult chiar, deoarece virtutea nu numai Dumnezeu o cere și remunerează, ci și lumea o reclamă. Da, ceva extraordinar este, că lumea, orcât de senzuală și liberală, în anumite timpuri începe să con-

100-684

damne obiceiurile, moravurile rele, păgubitoare și preamărește, admiră pe oamenii virtuoși ca pe unii în cari fiecare se poate încrede.

Dar când înaintașii împărtășesc sângele lor celorce le urmează, apoi nu dau acestora numai viața, ci le dau și moștenire prețioasă ori periculoasă, dupăcum să compune ea din virtute ori vicii. În tot cazul însă, orcum ar fi această moștenire, datoria urmașilor este să o îndrepte, adică să facă a dispărea scăderile și să adaugă numărul și calitatea virtuților, ca așa să se îmbogățească, întărească și mai mult idealul generațiunii viitoare.

(Urmează)

Regulamentul pentru parohii

(Sfârșit)

IV. Îndeplinirea parohiilor.

§. 33. Dela publicarea concursului până incluzive 8 zile înainte de sinodul parohial, concurenții, după prealabila încunoștințare a protopresbiterului, se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta; sânt însă opriți a fi de față la actul alegerii.

Este strict oprit concurenților a influența în persoană sau prin alții cu ori-ce mijloace corumpătoare asupra alegătorilor.

Constatându-se o astfel de influențare, respectivul concurent, chiar și de ar deveni ales, pe lângă aceea că i-să nimicește alegerea, nu are drept să mai concureze la aceeaș parohie; iar la caz de repetiție, să poate eschide pentru totdeauna de a mai concura la vre-o parohie în provincia mitropolitană.

Pedeșiți vor fi cu pierderea dreptului electoral activ și pasiv acei parohieni, cari să vor afla complici la corumpere.

§. 34. Sinodul parohial electoral are să urmeze cel mult în 14 zile după expirarea termenului de concurs observându-se prescripțiile Statutului organic §§. 7, 8, 9 și 13. Abatere dela aceasta să poate face numai cu aprobarea Conzistorului parohial. Deodată cu publicarea sinodului să designează și localul unde să ține alegerea.

§. 35. După deschiderea ședinței, care urmează imediat după terminarea serviciului divin, să constituie biroul sinodal, alegându-și doi bărbați de încredere din sinul său și un notar. În caz de neînțelegere ivită la constituirea sinodului, prezidentul este îndreptățit a denumi din fiecare partid câte un bărbat de încredere și un notar.

După acestea să dă cetire tuturor actelor ce au premers alegerii. Votarea să face la apel nominal în ordinea cum sânt alegătorii induși în lista membrilor sinodului parohial.

Un alegător nu poate vota decât numai pentru un candidat.

Făcându-se votare nominală, după numele fiecărui votant să scrie în protocol numele întreg al candidatului, pentru care a votat.

Prescurtări, ori alte indigitări cu privire la numele candidatului, nu sânt admise.

Votare secretă poate urma numai dacă e reclamată de atâția membri ai sinodului parohial electoral, câți membri ordinari are comitetul parohiei respective. Ș-dulele de votare să pun după terminarea scrutiniului într'un plic sigilat și să alătură la protocol.

Voturile ce s'ar da celor neadmiși la candidație, să consideră ca nedate.

Votarea să continue cât timp să înfățișează alegători îndreptățiți. Trecând 5 minute fără a se mai înfățișa vre-un alegător nou, votarea să încheie.

După încheierea votării, numărându-se voturile în fața sinodului prin prezident sub controla bărbaților de încredere, prezidentul proclamă pe candidatul, care a întrunit majoritatea absolută a voturilor, de ales paroh, respective capelan și petrecându-se rezultatul alegerii în protocol, acesta să cetește și să verifice în ședință, apoi să subscrie de prezident, de notar și de bărbații de încredere.

Dacă nici un candidat n'a întrunit majoritatea absolută a voturilor, să face alegere mai restrânsă între cei doi cari au obținut mai multe voturi; și dacă ambii au obținut voturi egale, să face votare nouă, și dacă și după a doua votare încă ar obține voturi egale, între dâșii decide soarta executată numai decât în fața sinodului electoral.

În sinodul electoral nu să poate discuta nici un obiect, ce nu să ține de alegere.

Prezidentul care ar admite la desbatere alte afaceri, să face responsabil pentru conducerea incorectă.

Actele relative la alegere, după termenul de 14 zile rezervat pentru însinuare de recurs, cel mult în 8 zile să înaintează scaunului protopresbiteral spre examinare.

Concluzul scaunului protopresbiteral, în caz de dificultare a alegerii, să comunice cu respectivii interesați.

După comunicare este a să aștepta termenul de 14 zile prescris pentru recurs.

După ajungerea la valoare de drept a concluzului enunțat de scaunul protopresbiteral și respective după însinuarea recursului, actele electorale să subștern Conzistorului eparhial.

În contra hotărârii Conzistorului eparhial pentru defecte de formă, adică în cazul când nu s'ar fi observat regulile de procedere, părțile interesate în termen de 14 zile se pot foloi de recurs la Conzistorul metropolitan.

La caz de recurs, executarea concluzului conzistorial să suspende.

Conzistorul metropolitan are să rezoalve recursul cel mult în termen de 3 luni.

§. 37. După examinarea, respective aprobarea actului de alegere prin Conzistor, să încunoștințeze

părțile interesate pe calea oficiului protopresbiteral, despre rezultat.

Dela Conzistor actele de alegere să aștern arhierului spre afacere canonică.

Candidatul ales și întărit este dator a primi și ocupa postul la care a concurat, în termen de 3 luni, socotit dela intimarea concludului de întărire.

Neobservarea acestei dispozițiuni și nejustificarea în mod acceptat de Conzistor a cauzei pentru care nu primește și nu ocupă postul în termenul normat mai sus, atrage după sine decretarea parohiei de vacantă, și pe lângă convincerea respectivului la restituirea speselor de alegere cauzate parohiei, Conzistorul eparhial în considerarea împrejurărilor subversante îl poate pedepsi în cale disciplinară și la o amendă bănească pe sama cutărui fond.

§. 38. Fiind alegerea întărită și neobvenind nici o pedecă canonică, arhierul hirotonește pe cel ales, dacă nu este preot, și îl prevede cu investitura canonică; și dacă este preot hirotonit îl prevede cu singhelia, iar protopresbiterul tractual cel mult în 30 de zile îl introduce în parohie.

Cel odată introdus în parohie nu poate concura la alta mai înainte de a fi implinit trei ani în acea parohie.

Noul paroh are dela ziua introducerii drept la toate venitele împreunate cu oficiul pentru care a fost ales, dar cu rezervele din §. 12.

§. 39. Cu ocazia introducerii în oficiu, protopresbiteral, în conțelegere cu comitetul parohial, face în trei exemplare un inventar despre arhiva și averea parohială, pe care o primește preotul în folosință și îngrijire.

Un exemplar din acest inventar să păstrează în arhivul parohial, al doilea în arhivul protopresbiteral, iar al treilea în arhivul Conzistorului eparhial.

Despre introducerea protopresbiterului este dator a face Conzistorului eparhial fără amânare raport.

§. 40. Diaconi pot fi instituți la biserici parohiale numai sub condiția, dacă li-să asigure o dotațiune corăspunzătoare, sau dacă candidații au în comună alt oficiu compatibil, care le asigură subzistența.

Dela diaconi să recere cvalificația prescrisă pentru preoți.

V. Corelațiunile preoților.

Dacă într'o comună bisericească este numai un paroh, acela are să poarte sub rezponsabilitatea sa toate îndatoririle prescrise prin legile bisericești.

Îndatoririle acestea să încep cu ziua introducerii lui în oficiul parohial și durează pe cât timp poartă acest oficiu.

§. 42. Unde pentru neputințele parohului să află și capelan, acesta îndeplinește toate funcțiunile preoțești la însărcinarea și pe răspunderea parohului și în atârnare dela dânsul.

Oficiul parohial însă îl poate purta numai dacă este încredințat la aceasta prin decis conzistorial.

§. 43. Arhivul parohial, matriculele bisericești și sigilul stau sub îngrijirea parohului.

Abatere dela aceasta să face numai acolo, unde parohul este suspendat, în care caz acestea să transpun parohului al doilea sau capelanului, respective administratorului parohial.

§. 44. Fiind într'o comună bisericească mai mulți preoți, ceace să conceda numai în senzul §-ului 1 al acestui regulament, prezidiul în sinoadele parohiale îl poartă cel mai bătrân în oficiu, susținându-să dealteum și dispozițiunile §-ului 5 din acest regulament.

§. 45. Unde protopresbiterul totodată este și paroh local, toate drepturile parohului primar trec la administratorul protopresbiteral, dacă este în loc, fără privire la anii de serviciu preoțesc.

§. 46. Toate regulamentele, precum și toate concluzele sinoadelor eparhiale, ale congresului național-bisesicesc, ori ale Conzistorului mitropolitan, cari sânt contrare acestui regulament, ies din valoare.

Acest regulament intră în vigoare la 1 Iulie 1910.

Nr. 184 Congr.

Votat în ședința congresuală din 10/23 Octombrie 1909.

Ioan Mețianu m. p.
mitropolit

Mateiu Voileanu m. p.
notar general

Caransebeș din ședința plenară a Conzistorului diecezan ținută în 11 Februarie 1910.

Filaret Musta m. p.
arhimandrit și vicariu episcopesc.

În Maramureș

— Schiță de călătorie —

Împreună cu fratele Sever Mureșianu, tovarășul meu de drum, ne găzduim în casa domnului *Iuliu Moys*, notar la tribunalul regesc din loc. Doamna casei este fata preotului unit, dl *Mihail Papp* din *Apsa de mijloc*, unde vom pleca după amiază. Această comună va fi ținta finală a călătoriei noastre.

În anul descălecării, 1349, la 21 Septemvrie, „*Iohannes filius Ige (Iuga) vojvoda olacorum de Maramoros*“, dimpreună cu un tovarăș al său relatează regelui Ludovic că *Giula*, fiul lui *Draguș* a fost introdus în posesiunea moșiilor *Nyres* și *Giulești* fără contra-zicere.¹ Prin o diplomă datată din 7 Octombrie 1383 din partea judeului din Sighet, *Nicolae Bogaz*, să revoacă și scoate din valoare o altă diplomă mai veche referitoare la satorirea unor mete la *Câmpulungul maramureșean*.² E interesantă această diplomă din mai multe puncte de vedere. Întâiu, aici aflăm amintit pe primul jude al acestui oraș. „*Nicolaus dictus Bogaz*“. Apoi, sigilul de pe această diplomă, sigil imprimat în ceară naturală, adeverește zisele cărturarului nostru cronicar din vremile vechi ale scri-sului românesc, *Miron Costin*, când zice: „Știu că

¹ Mihályi: O. C. p. 28—29.

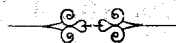
² Ibid. p. 80.

Sighetul, scaunul Maramureşului, are până astăzi peceată cu capul de zimbru, întocmai ca Moldova".¹ Acest sigil, — de sigur altul, mai nou, — să întrebuinţeze şi astăzi la Sighet. Poate că mai'nainte de veacul al XIV-lea, precum şi în acest veac, zimbrul să fie servit de marcă a întregului comitat Maramureş² şi nu numai a „scaunului“ său, şi iată atunci o altă, nouă explicare a zimbrului de pe marca Moldovei, ca o moştenire adusă din partea descălecătorilor din pământul strămoşesc. Să nu fi fost oare impus acest cap de zimbru ca marcă a ţării de nou descălecate din partea regelui unguresc, *Ludovic cel mare*, despre care ştim că-şi forma drepturi de supremaţie asupra Moldovei, voină că şi prin această formă esternă să arate, că Moldova nu e altceva decât o apartenenţă la învecinatul Maramureş a coroanei ungureşti?³

Oraşul Sighet împreună cu alt oraş maramureşean, *Huszt*, a fost dăruit, dacă nu zălogit lui *Ladislau*, fiul lui *Ioan*, fratele voivozilor *Balc* şi *Drag*, tot asemenea şi fortăreaţa *Cetatea de peatră* [Kewuar] din comitatul Szolnok. *Huszt* şi *Sighet* erau mai'nainte posesiuni regeşti. Despre această donaţiune avisează însuşi regele conventul din *Lelesz* prin un rescript datat din Buda la 8 Maiu 1397. La 18 Septembrie 1411 să statoresc metele de câtră *Sighet* a moşiilor *Vad* şi *Tursad*, în favorul proprietarilor *Leuke* ori *Leucă* şi a lui *Andrei* dela *Vad*.⁴ Pe la 1457 un anumit vicecomite al acestui comitat, *Grigorie Ezeni*, dimpreună cu un alt tovarăş a cărui nume nu e amintit, pornesc dela *Sighet* în provincie, la moşia *Nyres*, unde vreau să ia cu forţa moşiile lui *Draguş* în posesiunea lor. Ei să prezentează acolo singuri, fără de a duce cu sine pe judele nobililor. *Draguş* nu s'a lăsat să fie despoiat de averea sa şi fiindcă singur nu putea ţinea piept cu cei doi, să întovărăşeşte ca *George Ficze* din *Giuleşti* şi împreună apoi, omoară pe *Ezeni*. Cauza ajunge înaintea tribunalului care absoalvă pe ucigaşi pe motivul că *Ezeni* n'a avut drept de a conturba pe *Draguş* în posesiunea sa şi apoi, chiar să fi avut drept, nu putea să fie însuşi judecător în cauza proprie, şi nu era în drept de a conturba pe *Draguş* în posesiunea sa, până ce nu s'ar fi adus sentinţă în această cauză, din partea forurilor competente.⁵ La 1 Maiu 1459, la ordinul regelui *Matei* să statoresc graniţele oraşului *Sighet*, fără contrazicere.⁶ Un alt nobil din *Sighet*, *Mihail Stybor*, ca mai'nainte vicecomitetele *Ezeni*, conturbă în posesiunea sa şi cauzează, pe nedreptul, pagube nobilului *Petru Gherheş* din *Sarasen*, carele apoi înaintează o plânsoare regelui. Deci, la 11 Iunie 1462 *Matei Corvinul* demandează magistratului comitatens de a face cercetare în cauză.⁷ La 1462, când regele

Matia conducea în persoană o armată contra sultanului *Mohamed*, ce ajuns se deja pe plaiurile româneşti, primeşte în cale, la *Rupea* (Köhalom) în Ardeal, o altă plânsoare contra acestui *Mihail Stybor*, carele să mai numea şi *Giula* şi care era originar din *Giuleşti*, dar locuia în *Sighet*. Aici adevărat a fost acuzat din partea lui *Ioan Giula*, numit altcum şi *Popa Iancu*, fiul lui *Nan* din *Giuleşti*, că ar fi ocupat cu puterea partea de moşie din *Giuleşti* a acestuia, că ar fi prins şi ar fi scos cu puterea dela *Mihail Ficze*, care era tutorul lui *Popa Iancu*, pe vremea minorităţii toate documentele referitoare la posesiunea acestei moşii; apoi, nu s'a îndestulit cu atât, ci a mai despoiat şi pe iobagii acestuia şi pe mama lui, *doamna Margareta*, de 7 boi, un cal, un galbin florentin şi 17 oi cu berbeci. *Mihail Stybor* neagă totul şi aminteste că însuşi e frate cu *Popa Iancu*, e feciorul doamnei *Margareta* şi deci n'a putut să ia nimic cu forţa. Regele demandă cercetare în cauză, la 6 Octombrie 1462, dela *Rupea* (Köhalom).¹⁰

(Urmează).

Apel

câtră autorii de cărţi didactice. *Sedinţa plenară, din Iulie 1909 a secţiilor ştiinţifice-literare ale „Asociaţiei“ şi comitetul central, în şedinţa sa din 5 August 1909, au primit propunerea secţiei şcolare de a să înfiinţa pe lângă Biblioteca „Asociaţiei“ o secţie a manualelor de învăţământ pentru şcolile noastre de toate gradele, cu scop de a cenzura şi a răspândi pe acele dintre ele, care vor fi găsite mai corăspunzătoare din toate punctele de vedere.*

Chestiunea manualelor noastre de învăţământ e de cea mai mare importanţă pentru răspândirea unei culturi naţionale şi temenice în sânul poporului nostru. Şi credem că toţi ceice îşi dau seama de însemnătatea şcolii pentru educaţia naţională a generaţiilor tinere, vor primi cu însufleşire această propunere şi se vor strădui a înlesni realizarea ei.

Facem deci un apel călduros câtră toţi autorii de cărţi didactice să binevoiască a trimite „Asociaţiei pentru literatura şi cultura poporului român“ (Sibiin, str. Şaguna Nr. 6) câte două exemplare din lucrările lor. Un exemplar să va păstră în Biblioteca „Asociaţiei“, iar celalalt să va da secţiei şcolare spre cenzurare.

Mai ales acum, când să agită ideea unui congres al profesorilor, care desigur va avea să se ocupe şi cu chestiunea manualelor didactice, nădăjdum că apelul „Asociaţiei“ va fi ascultat.

Sibiin Martie 1910.

Biroul Asociaţiei

¹⁰ Ibid p. 445—448.

¹ *I. Bogdan*: Cronice inedite. p. 190.

² *Mihályi*, p. 80.

³ *Ibid* p. 114—115.

⁴ „Foaia diecezană“ XXV. Nr. 11 p. 5.

⁵ *Mihályi*: O. C. p. 404—405.

⁶ *Ibid* p. 422—424.

⁷ *Ibid* p. 442—443.

Sărbarea pomilor

Cu începere din 1910, Reuniunea română agricolă sibiană, dorind să contribuie în măsură și mai mare la îndrăgirea culturii pomilor, obicinuita plantare a altoilor, dăruiți membrilor din cutare localitate, o va însoți de o anume sărbare școlară, la care parte să ia obștea din comună și din comunele învecinate. Cum în primăvara de față plantarea altoilor să va face în comuna Mag. comitetul Reuniunii s'a adresat către parohul Alexandru Vlad de acolo cu următoarele șire:

Cuvioase Părinte!

După cum în deobște este cunoscut, Reuniunea noastră agricolă a îmbrățișat cu toată căldura cultivarea pe scară întinsă a pomilor. În acest scop ea distribuie pădureți și altoi, ține prelegeri și cursuri de pomărit, aranjază espoziții de poame împreunate cu împărțire de premii, dăruește an de an membrilor săi din câte o localitate câte un măr altoit de soi superior și rentabil etc., toate acestea cu scop de a deprinde poporațiunea la cultura în massă a cât mai puține, dar cu atât mai căutate soiuri de poame.

În conformitate cu programul nostru de lucru, în anul de față să vor dărui cu meri altoiți membrii noștri cu locuința în Mag.

Cu abateră dela trecut și cu scop, ca și prin această lucrare a noastră să contribuim la cât mai marea îndrăgire a poporațiunii cu cultura pomilor, hotărâre am luat, ca de plantarea pomilor dăruiți, ce să va face sub conducerea trimișilor comitetului nostru, să legăm anume sărbări, la care să aziste obștea de acolo și eventual și din comunele învecinate. Lucrul ni-l închipuim astfel: altoii ce-i destinăm pentru comuna Mag, v'ro 50 bucăți, îi dăruiem elevilor mai mari de școală, cari sub conducerea Cuvioșiei Tale și a corpului didactic să pregătească de pe acum la loc potrivit și după toate prescrișele gropile de lipsă, iar în ziua, ce să va defige pentru plantare, plantarea s'o săvârșască sub conducerea și după îndrumările date de esmișii noștri, tot elevii, cari devin stăpânii și îngrijitorii ulteriori ai pomilor plantați. Pentru plantare să serviască grădinile părinților copiilor, cimiterul, curțile, școala de pomi și eventual vre-un drum din comună.

Pentru ca lucrul acesta să fie cât mai atrăgător, bravul corp didactic de acolo cu concursul Cuvioșiei Tale, să instrueze copii de școală în cântări, în declamațiuni, în exerciții gimnastice etc., cu care să se producă în ziua plantării și în fața publicului adunat.

Acestea premerse, îndrăznim a vă ruga cu frățască dragoste, să binevoiți a convoca de urgență o conferență a fruntașilor de acolo, în care, atât Cuv oșia Ta cât și domni învățători, să desbateți această afacere, să designați elevii de școală, cari vor fi dăruiți cu pomi, să alegeți ziua, în care să să facă plantarea și să stabiliți programul definitiv al sărbării pomilor.

Dospre cele statorite să ne încunoștințați și pe noi spre a putea face de cu vreme publicațiunile și celelalte, ce să țin de sărbare.

Gropile pentru pomi să să facă de 100—120 cm. largi și de 50 cm. adânci. Pământul mai de deasupra, ca bun, să să pună de o lature, iar cel scos din fundul groapei, ca mai sărăcăcios, de ceialaltă lature a gropii.

Mulțumindu-vă înainte pentru ostenețele, ce le puneți în serviciul acestei cauze bune, vă rugăm să primiți espresia dragostei noastre frățesti.

Sibiiu, 23 Martie 1910.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“.

Pant. Lucața
prezie.

Vic. Tordășianu
secretar.

La „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu“ au fost primiți următorii membri ordinari și anume: Ioan Predovici, paroh în Amnaș; Dr. Nicolae Lazar, avocat și Dr. Traian Petrașcu, medic, ambii din Sebeșul-Săs.; Maximilian Grecu, notar în Răhău, Laurențiu Holerga, conducătorul pepinierii de viță de vie din Apoldul-rom.; Iosif Aron, paroh în Cisdădia; Dr. Ștefan Lăday, avocat și Dr. Nicolae Ittu, medic, ambi din Sibiiu.

*

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu“ dl. *Dr. Liviu de Lemény*, avocat și dl. *Dr. Ioan Siroia*, protoprestiter în Sibiiu, foști vechi membri ajutători ai ei, s'au înscris în șirul membrilor pe viață cu taxa de cor. 50 solvită. Fie ca această faptă vrednică să afie cât mai mulți imitatori.

Știri

Academia ortodoxă, societatea studenților dela facultatea teologică în Cernăuți, a numit pe I. P. C. Sa părintele arhimandrit *Filaret Mustia* membru fondator.

„Din colecțiunea de predici“ a profesorilor Dr. T. Tarnavschii și Dr. E. Voiutschi a apărut tomul II. Acest tom cuprinde 62 predici (323 pag.) începând cu Dumineca II după Rusali și sfârșind cu Duminica XVI după Rusali (pentru fiecare Duminică câte 4—5 predici). Să avizează deci toți cei interesați, că tomul II. să va trimite numai aceluia, cari vor fi achitat prețul lui anticipativ. Totodată să aduce la cunoștință, că din tomul I. numai puține exemplare să mai afie. Prețul opului întreg (3 tomuri) e de 18 cor., plus câte 30 fil. de fiecare tom pentru porto (pentru România Lei 21., plus câte 90 bani pentru porto de fiecare tom). Opul să poate procura numai la dl. *Dr. Dimitrie Cioloca*, profesor de teologie în Caransebeș.

Dar. Dl. *Vasile Stroescu*, originar din Basarabia, a dărui 100-000 coroane fondului cultural din Blaj.

Mulțămită publică. „Steaua“, institut de economii și credit în Petrovasela a dărui 20 coroane pe sama fondului de sjutorare „Ioan Popasu“ din loc. Caransebeș în Martie 1910. Filaret Musta, arhimandrit și vicar episcopesc.

Aniversare. Maj. Sale Regele nostru împlinește la 18 August 1910 optzeci de ani. Atunci să vor face mari sărbări.

Proces de despărțire. Biserica sârbă a cerut tribunalului regesc din Budapesta, ca comuna bisericească ort. din Brestoveț (Aga), comitatul Timișului, să fie încorporată mitropoliei sârbe din Carloveț, căci s'a făcut greșală când s'a încorporat la mitropolia ort. română. Cererea Sârbilor a fost respinsă.

Concurs să publice în o foaie din Budapesta pentru stipendii în institute militare. Cererile să înaintează la comanda de întregire (Ergänzungsbezirkskomando) pentru fundațiunile erariale ale institutelor armatei comune; iar pentru fundațiunile particulare sau ale autorităților din Ungaria cererile să vor da prin mijlocirea acelor autorități de care se țin petenții.

Mumia cea mai veche să află la universitatea din Manchester. Este corpul lui Ra — Nefer, mare funcționar, a trăit cu 3000 înainte de Cristos.

Subscrieri de regenți pe geam. Un cadou curios, dar totodată interesant, a primit zilele trecute muzeul național din Copenhaga. Cadoul e un geam dela un vagon de salon, iar dăruitorul e regele Haakon. Pe geam sânt zgâriate numele mai multor regenți și era proprietatea vagonului de salon al curții norvegiane. Întâi a scris pe geam, cu diamantul inelului, numele său Alexandru III țarul Rusiei când a cercetat curtea din Copenhaga. După el Cristian, regele Daniei; Eduard, regele Angliei; Nicolae II țarul Rusiei, țarina de acum; regina Alexandra; regele și regina Greciei; regele Spaniei; iar spre completare, regele Haakon și regina. Geamul a fost scos cu multă băgare de samă din vagon, ce era în reparație.

Bibliografie

„**Luceafărul**“ Nr 7 e închinat memoriei lui Eugeniu Carada cu următorul sumar: Luceafărul, † Eugeniu Carada. *** Vieța lui Eugeniu Carada. Vințilă Brătianu, Eugeniu Carada și Economia Națională. M. Seulescu, Eugeniu Carada. Eugeniu Carada, Pandurul cerșetor (poezie). Ioan Slavici, Eugeniu Carada. I. G. Bibicescu și Ion I. C. Brătianu. Moartea lui Eugeniu Carada: Două cuvântări funebreale. I. U. Soricu, Prietinie; Ion C. Brătianu și Eugeniu Carada. Ioan Slavici, Carada și Lueger. *** Două scrisori ale lui Carada din 8 și 14 Iunie 1864 către Anastase Panu în chestiunea răsturnării lui Cuza Vodă. Dări de seamă: Poetae minores: Oreste, În umbra iubirii și Herz, Noaptea Învierii (G. Bogdan-Duică); G. Harry, Maurice Maeterlinck (G.B.-D.); I. Bogdan, Letopisețul lui Azarie (I. L.); N. Firu, Date și documente cu privire la istoricul bisericii gr.-or. române din Oradea-mare (I. L.). Cronică: Notite cu creionul: Bursierii (Anonymus); Fondul cultural Eugeniu Carada; Momente din vieța lui Carada; „Tribuna“ despre Eugeniu Carada; Scriitorii în politică: Puterea cântecului; Varietăți literare (G. B.-D.). Știri. Bibliografie. Ilustrațiuni: 9 ilustrațiuni privitoare la Eugeniu Carada. Prin acest număr să aduce un prinos cuvenit marelui binefacător al nostru.

*

A apărut **No. 552** din „*Biblioteca pentru Toți*“ coprinzând **Fulga** sau **Ideal** și **Real**, de **Grigore H. Granda**. Retipărind acest roman, care a avut mult succes pe vremuri, *Biblioteca pentru toți* reîmprospătează în mintea cetitorilor de azi figura unui scriitor vechiu care a fost mult citit și care, cu toate imperfecțiunile sale, a avut și serioase calități literare. *Fulga* este cea mai însemnată scriere a lui **Gr. H. Granda** și aceea care a pătruns mai adânc în păturiile de cetitori. E o povestire romantică din cele mai mișcătoare, capabilă de a înduioșa până la lacrimi pe cetitori, romanul unei iubiri ideale între două ființe superioare, despărțite și aruncate în nenorocire de răutatea omenească. Volumul e însoțit de o notiță biografică asupra lui **Granda**. **Prețul 30 bani**. Să află de vânzare la mai toate librăriile din țară. Catalogul complet al acestei *Biblioteci*, ce cuprinde peste 500 de volume a să cere la **Librăria Editoare Leon Alcalay**, — **București**.

Concurse

Pentru ocuparea definitivă a postului de *învățător* la școala confesională gr. or. română din **Ferendia**, protopresbiteratul Vârșeșului, să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele sânt:

1. Salar în bani gata 1000 cor.
2. Pentru conferințe și adunarea generală — de va participa — 20 cor.
3. Dela înmormântări, unde va fi poftit 1 cor.
4. Cvarțir cu grădină de legumi.

Alesul învățător este îndatorat a instrua clasele unde va fi designat. a purta cantoralul în și afară de biserică, a purta scripturistica comitetului și sinodului parohial și a compune socoata cultului.

Serviciile prestate în alte comune nu să iau în considerare la întregirea cuincuenelor.

Recurenții au a-și subșterne recursele, adresate comitetului parohial, P. O. Oficiu protopresbiteral în Vârșeș (Versecz) și să se prezenteze în o Duminică sau sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic. dar nu în ziua alegerii.

Ferendia din ședința comitetului parohial, ținută în 13 Febr. 1910.

2—3 [15]

Comitetul parohial

În conșelegere cu mine: **Traian Oprea**, protopresbiter.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Conzistor diecezan dtdo 13 Iunie 1909 Nr 2067 B. ex 1909 să escrie concurs pentru ocuparea postului de *preot* în parohia de clasa a III. din comuna **Luncani**, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele sânt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 31 jugere pământ.
2. Una grădină estravilană de 800 st. □ și una intravilană de 800 st □.
3. Stola și birul uzitat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă actele instruate conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Luncani Prea On. Oficiu protopresbiteral din Făget.

Concurenții sânt poftiți a se prezenta în sfânta biserică din Luncani în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar nicidecum în ziua de alegere.

Luncani din ședința comitetului parohial ținută la 14 Februarie 1910.

3—3 [14]

Comitetul parohial

În conșelegere cu mine: **Sebastian Olariu** m. p. protopresbiter tractual.

Pentru întregirea definitivă a postului de *învățător* la școala conf. gr. or. rom. din **Mărcina**, protopresbiteratul Oraviței, să escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata 1000 cor.
2. Pentru scripturistica și compunerea socoților bis. 20 cor.
3. Pentru conferință 20 cor.
4. Dela înmormântări 80 fil.
5. Cvarțir și grădină în natură.
6. Cvinvenalele conform dispozițiunilor cuprinse în § 2 și 3 al art. de lege XXVII din 1907, cu începere dela ocuparea postului; cât pentru serviciile prestate în alte comune nu să acordă nici un emolument.

7. De îngrijitul salei de învățământ să va îngriji com. bis.

8. Alesul învățător este deobligat a purta cantoralul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școl. în cântările bis. și a purta agendele notariale în comitetul și sinodul parohial fără altă remunerațiune.

9. Preferiți vor fi aceia, cari vor fi desteri în muzica instrumentală și știu conduce și înființa cu școlarii și cu adulții cor vocal în comună.

10. Recurenții au a-și subșterne recursele P. On. Oficiu protopresbiteral în Oravița, fiind adresate com. par. din Mărcina, apoi a-se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare, dar nu în ziua alegerii.

Mărcina, din ședința com. par. ținută la 14/27 Martie 1910

Paun Ciuta m. p.

Petru Poenariu m. p.

preș. com. par. 1—3 [16] not. com. par.

În conșelegere cu protopresbiterul not. com. par. tractual.

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. public din loc și jur, că cu apropierea

sesonului de primăvară

am adus

stofe din țară și din străinătate

și stau cu plăcere cu colecțiunea mea de mustre la dispoziția On. Public, și la cerere le trimit fiecaruia spre privire.

În urma praxeii mele îndelungate de croitor în cele mai mari și mai eminente ateliere mi-am câștigat destule cunoștințe, pentru ca să pot oferi onoratei mele clientele în fie-care seson lucrurile cele mai moderne.

Ca fost conducător al firmei Iosif Știch și Fiul am avut ocaziune a cunoaște împrejurările locale și astfel mă voi nizu, ca să satisfac în toată privința trebuințelor On. public.

Rog On. Public a se adresa cu toată încrederea cătră mine.

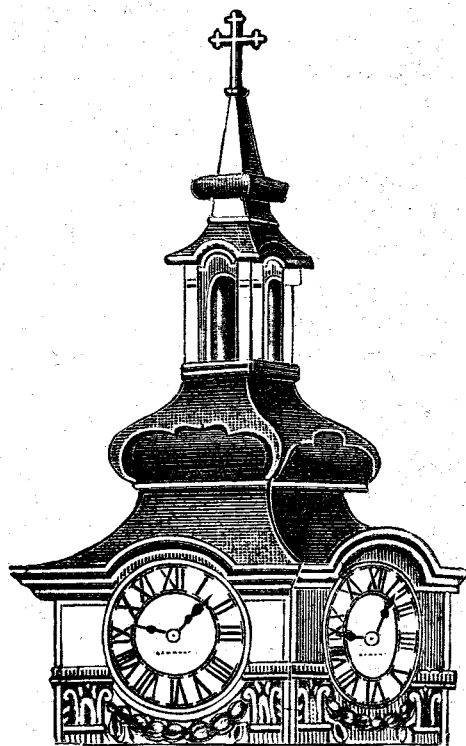
Cu toată stima

Rudolf Rosenbaum

Croitor de haine bărbățești

Casa: Iefta Biju, Caransebeș.

2—3 [2]

OROLOAGE

pentru turnuri bisericesti

in executare solida precum și repa-

ratura acestora prevede sub garanție

Friederic Grochowina

orologier și mehanic

în Caransebeș.

Casa institutului pedag.-teol. diecezan Telephon 31

2—26 [1]

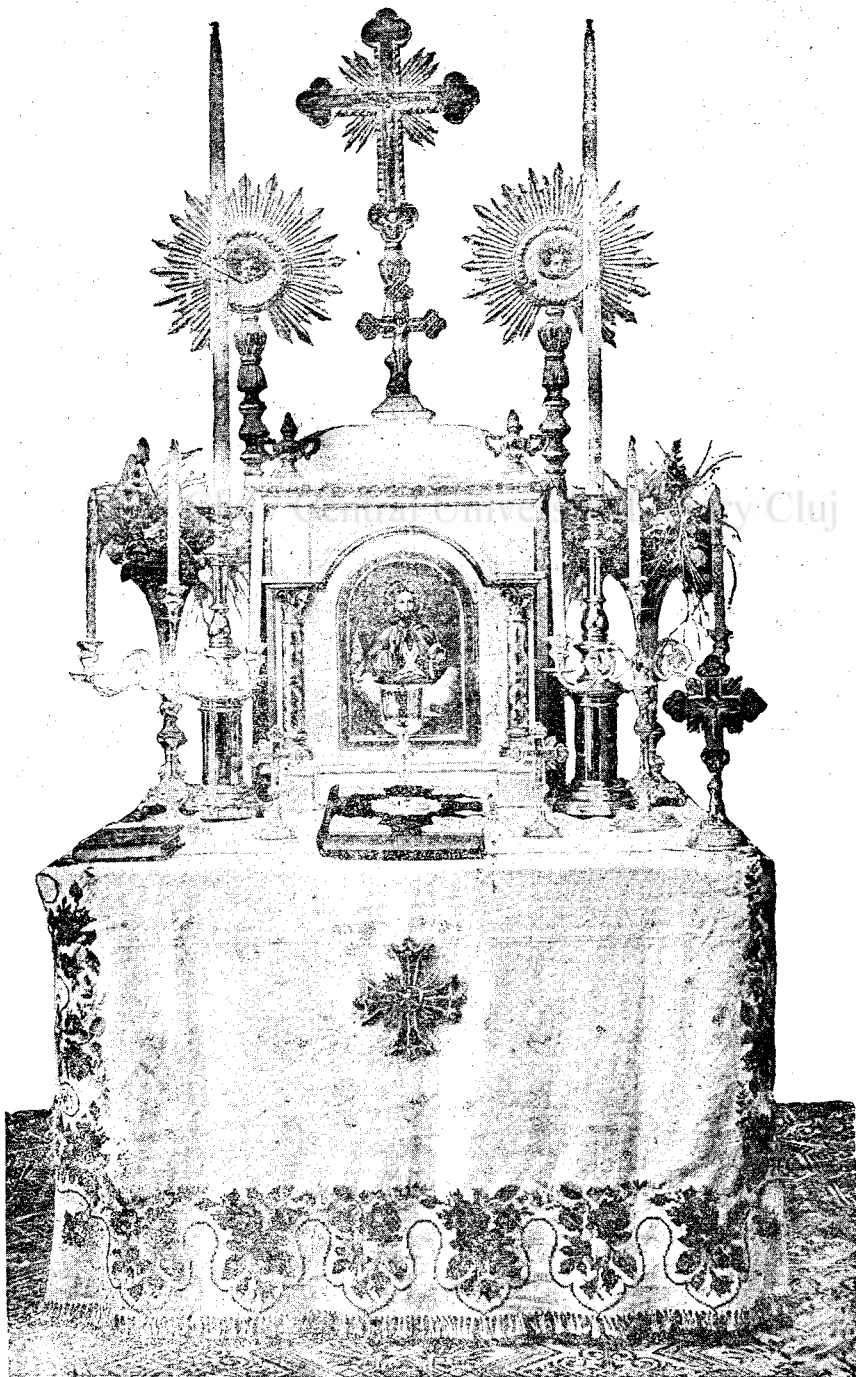
Tipografia și Librăria diecezană Caransebeș (Karánsebes)

Aviz!

Cel mai mare deposit de requisite bisericești și anume:

Baldachine, steaguri (prapori), perdele pentru **ușile altarului**, tetrapoduri de lemn, măsaie pentru **tetrapoduri**, măsaie pentru **sântul prestol**, chivoturi de lemn și de argint de China, pocale pentru apă și vin, clopoțele pentru altar, discuri cu stea, vase pentru mir, litiere, lingurițe pentru sânta cuminecătură, copie, sfeșnice pentru 1, 2 și 3 lumini, sfeșnice pentru ministranți, potire de metal și de sticlă, coroane pentru cununie, cădelnițe, candelice mici și mari, cruci de metal și de lemn, mormântul Domnului pictat pe mătasă și pe damast de păr, icoane sfinte pictate pe pânză, prăznicare pictate pe tinichea și cu cadru de lemn aurit, ripizi de lemn pictate și aurite etc. etc.

Mai departe recomandăm On. public marele nostru asortiment de ornate preoțești complete cu pre-

țul dela 80—1000 cor. făcute cu gust din materii dela fabricile cele mai renumite din Franca așa, că în acest ram putem concura cu ori care atelier din țară.

Având comande enorme din toate diecezele noastre, **rugăm Onoratul public**, ca să grăbească cu comandarea obiectelor sfinte, ca să le putem efectua pe sfințele sărbători ale Învierii.

Observăm, că pentru baldachine, măsaie pentru prestol, tetrapod, perdele pentru ușile altarului, prapori etc. e de lipsă, ca comanda să se facă cu 2—3 săptămâni înainte, indicându-se totodată esact măsura acelor obiecte.

În fine rugăm, ca numele comandatorului și numele comunei sale cu poșta ultimă să fie scrise corect și legibil.